

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ของ โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. ศึกษาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความสัมพันธ์ของ โรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การสร้างความสัมพันธ์ของ โรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,679 คน แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 359 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน และครูผู้สอน จำนวน 335 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 1,251 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 62 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,189 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,069 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,040 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 558 คน แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 75 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 70 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 261 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครูผู้สอน

จำนวน 248 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 222 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 6 คน และครูผู้สอน จำนวน 216 คน โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, Online, 1970) จากประชากร 2,679 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 558 คน การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้น จึงทำการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย

1.1 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม	จำนวน 8 ข้อ
1.2 ด้านการให้บริการชุมชน	จำนวน 8 ข้อ
1.3 ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน	จำนวน 8 ข้อ
1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์	จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ	จำนวน 5 ข้อ
1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ	จำนวน 5 ข้อ
1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล	จำนวน 5 ข้อ
1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป	จำนวน 5 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยสร้างตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปร ทั้ง 2 ตัวแปรแล้วสร้างข้อความที่ใช้วัดตัวแปรทั้งสองแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาทดลองใช้เพื่อหาอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อรายคน และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์การถอดอย่างง่ายและสร้างสมการพยากรณ์การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในรูป $\hat{Y} = a + bX$

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ อันดับที่ 1 ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.91$) อันดับที่ 2 ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.79$) อันดับที่ 3 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.73$) และอันดับที่ 4 ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ
2. การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ อันดับที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.09$) อันดับที่ 2 ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.79$) อันดับที่ 3 ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.69$) และอันดับที่ 4 ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ
3. การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกใน

ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า มีจำนวน 8 ด้านที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม (X_1) และการให้บริการชุมชน (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .807 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ (X_4) และการบริหารงบประมาณ (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .059

4. การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังสมการพยากรณ์ คือ $\hat{Y} = 1.17 + .69 * X$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้เป็นวิทยากรฝึกอบรม และการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น และได้จัดให้มีการนำนักเรียนร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น และ ได้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและทุกระดับชั้นเรียน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และทัศนคติจากผู้ปกครองสู่นักเรียนและโรงเรียน และโรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อันก่อให้เกิดความรู้คู่ คุณธรรมและเสริมประสบการณ์ที่ดีแก่นักเรียนอยู่เสมอ อีกทั้งผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนต่อการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในด้านวิชาการ กีฬาและกิจกรรม มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนพภัฏสร เลิศยศอนันต์ และคณะ (2561 : 29 - 30) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของบัทมาพร แสงแจ่ม (2559 : 78, 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรัญ สุขสวัสดิ์ (2553 : 60) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของสถานศึกษาในเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของสถานศึกษาในเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียน ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และจัดระบบนิเทศ กำกับติดตาม ดูแลภารกิจหลักของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหาร ทั่วไป เพื่อให้เป็นองค์กรที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย และนักเรียนจบตามหลักสูตรอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยเฉพาะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น จึงส่งผลให้การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ งานวิจัยของไพศาล เต็มอรุณรุ่ง (2557 : 5, 41, 69) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่าย สังกัดเขตการศึกษาเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายเชียงใหม่ ตามทัศนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของพระสัมฤทธิ์ เตชบุญโญ (จำเนียร) (2556 : 3, 50, 80) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครู ในโรงเรียนต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (กรุงเทพมหานคร) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรพล คำนาค (2561 : 57) ได้ศึกษาเรื่องการบริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญพิชชา มีแก้ว (2562 : 65,66) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. การสร้างความสัมพันธ์ของ โรงเรียนกับชุมชนกับการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกใน

ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือสถานศึกษาได้พลังจากชุมชนมาช่วยในการจัดการศึกษาและชุมชนได้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้ทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย ช่วยลดและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันและช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายคือประโยชน์กับโรงเรียนและประโยชน์ต่อชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของโกลด์ (Gold, 2000 : 295) ได้ศึกษาเรื่อง การให้ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนในเขตเมืองครอบคลุม ไปถึงความต้องการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชนและโรงเรียน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและนักศึกษาที่มีรายได้ต่ำจะมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4. การสร้างความสัมพันธ์ของ โรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังสมการพหุการณณ์ คือ $\hat{Y} = 1.17 + .69 * X$ จากสมการพหุการณณ์แสดงให้เห็นการสร้างสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนเปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เปลี่ยนไป 0.69 หน่วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างยิ่งเพราะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้ทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย ช่วยลดและแก้ปัญหาคความขัดแย้งระหว่างกันและช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายคือประโยชน์กับโรงเรียนและประโยชน์ต่อชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของมอร์เฟท (Morphet, 2007 : 705) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานด้วย ซึ่งนับว่าการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของโกลด์ (Gold, 2000 : 29) ได้ศึกษาเรื่อง การให้ชุมชนใน

เขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของแซนเดอร์ส (Sanders. 2002 : 63) ได้ทำการศึกษาความต้องการความร่วมมือและการเพิ่มการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน เมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จะทำให้มีการเพิ่มการสื่อสารและร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น นักเรียนมีผลการเรียนดีเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของแฮร์ริส (Harris. 1998 : 143) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชน : กรณีของนามิเบีย ผลการศึกษา พบว่า รัฐมนตรีการศึกษาและวัฒนธรรม (MBEC) มุ่งปรับเปลี่ยนให้ผู้รับประโยชน์จากการศึกษามาเป็นคณะกรรมการและชุมชนเข้าร่วมมีบทบาทของนักกีฬาในสนาม การศึกษาชี้ว่าควรปรับเปลี่ยนระหว่างผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา คือ กระจายสู่ความสร้างสรรค์และช่วยให้การศึกษาของชาติบรรลุวัตถุประสงค์ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 พบว่า ด้านการให้บริการชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสัมพันธ์กับการสนับสนุนให้บุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อุปกรณ์ของโรงเรียนรวมถึง โรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชน และโรงเรียนควรมีการออกเยี่ยมชุมชนและบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนควรให้ความร่วมมือในประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. จากการศึกษา การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการวางแผนจัดระบบงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารสถานศึกษา ควรประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อความร่วมมือและช่วยเหลือกันในการส่งเสริมงานการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษาตามบริบทสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางและนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและการพัฒนาสถานศึกษา